

حقوقي بىلىپلەر مجموعهسى

صاحب و سرمحرر: پارس حقوق فاكولته سنى دوققورى

آروقات مىللى غادر فرانسوز

هيئت تحريره

موسير آئيل ماستر: پارس حقوق فاكولتهسى
مدرسلىرىدىن

موسير شاورغومە: پارس حقوق فاكولتهسى
فئرى مدرسلىرىدىن

موسير ا. سالارم: حقوق دول مجموعهسى
هيئت تحريره سندن

باھر بلك: احضار قوانين قومىسيونى اعضا سندن
محمد طلفت بلك: آروقات

موسير آ. پىليوڭى: پارس حقوق فاكولتهسى
دوققورى

فرار مەلۇمى بلك: محكمە تميز اعضا سندن

صبرى بلك: عدليه و كاللى حقوق ايشلارى مديرى

مصطفى رشيد بلك: استانبول حقوق فاكولتهسى
مدرسلىرىدىن

احمد رفيع بلك: استانبول اجرا رئيسى

احمد صميم بلك: استانبول حقوق فاكولتهسى
مدرسلىرىدىن

موسير شارل قروزا: استانبول حقوق فاكولتهسى
مدرسلىرىدىن

آدرە: خىيالىي خان آروقات مىللى غادر فرانسوز بلك يازغانىسى

تەلەپپۇس: بلك اوغلى ۳۰۰۹

بىر نەسخە نىك بىلى ۳۵ غىروشدر

بىر سەنەك آتونغانى پوستە اجرتىلە برابر ۴۰۰ غىروشدر

تور كىا خارجى ايجون ۵۰۰ غىروشدر

كاغذ جىلق و مطبعه جىلق آتونيم شىركىتى — استانبول

۱۹۲۷

بوقصور، هیچ بر ضرری ایجاب ایتمه مشدر . فقط نقصان سبيله مدعى عليه تبليغاندن قانونى مدت ظرفنده خبردار اولاماديغنى بيان ايتمش بوصورتله ضرر حاصل اولمش ايسه اوکا كوره . يكيدين مدت و يركك صورتيله معامله تصحيح اولونور .

حقوق فاكولتته مدعى مددرس لرندن مصطفى رشيد
[دواى كلكك نسخه مزه]

فانونه مدنى

باشقه سنك فعلندن دولايى مسئوليت

Responsabilité du fait d'auctrui

بو مسئوليتك ملل مندره مفنده كي موقعى - ماهيتى - ازومى - منشائى - قصور و ضرر نظريه لرى - « استخرام ابرمه » كبر دنير ؟ - استخرام ابرمنك اهليتى و شخصيتى

اسكى قانون مدنيز باشقه سنك فعلندن دولايى « مدنى مسئوليت » responsabilité civile قبول ايتمه زدى . ملغا بجه احكامنه كوره هر فعلك حكى آنجق فاعلنه مضاف قلتردى . بالذات فاعل ايله متسبب اجتماع ايدنجه حقوقى مسئوليت فاعلنه ترتب ايدر و متسبب انجون بر مسئوليت قلملازدى . بجه لك ۹۶ و ۲۹۵ نومرولو ماده لرى بو حكى كوسترمك مقصديه يازيلش لردى . حالو كه حقوق حاضرمنك على العموم قبول ايتديكى بر قاعديه كوره باشقه سنك فعلندن دولايى ده مسئوليت ترتب ايتمكده در . ايشته يكي قانون مدنيزك ۳۲۰ و بورجلر قانوننك ۵۵ نومرولو ماده لرى ايله بزده بواساسك قبول ايديلديكنى كورويورز .

« باشقه سنك فعلندن مسئوليت » ديننجه بونى حيوانلرك سببيت و برديكى ضرر لرندن متولد مسئوليت ايله اشيا دن دوغان مسئوليت دن آيرمق ايحاج ايدر . محترم استاد من حقوق مدنیه مدرسى حاجى عادل بك افندى بواوچ مسئوليتى ده باشقه سنك فعلندن متولد

مسئولیت حکمک شمولی ساحه سنه ادخال ایدیور (بورجلر قانونی شرحی صحیفه ۳۲۷).
 حالوکه باشلیجه مؤلفر بواج مسئولیتی آیری آیری تتبع ایتشلردر. پروفیسور «هاری
 قاپیتان» اولاً: «باشقه سنک فعلندن دولایی مسئولیتی» صوکرده «اشیانک فعلندن
 دولایی مسئولیتی» تدقیق ایدیور. و حیوانلرک سبیت و یردیک ضررلری اشیدان متولد
 مسئولیت میاننه ادخال ایدیور [۱]. بومسئولیتلری آیرمق واضع قانونک مقصدینه دها
 اویغون کلیر ظن ایدیور. چونکه اول امرده بورجلر قانوننده بواج نوع مسئولیت
 ایچون آیری مادهلر واردر. درجه ثانیده مادهلرک تدقیقندن آکلاشیلاجنی اوزره ماهیه
 یکدیگرندن آیری اولدقلری کبی حقارنده کی قانونی احکامدهده فرق موجوددر. بناء علیه
 باشقه سنک فعلندن مسئولیت دینتجه بز یالکز باشقه کیمسه طرفندن اجرا ایدیلن افعال
 و حرکاتی قصد ایدیور. حیوانلرله اشیا خارجدر.

قانون مدینک ۳۲۰ نجی ماده سنه کوره «اولک رئیس، ریاستی آلتنده بولنان
 کوچوکک، محجورک یا خود دماغ خسته لنی و یا عقل ضعیفلکی ایله معلول اولان کیمسه نک
 یاپدینی ضرردن معتا. وجهله واحوالک مقتضی بولوندینی دقتله آکا نظارت ایتدیکنی
 اثبات ایتهدکجه مسؤلدر» کذلک بورجلر قانونک ۵۵ نومرولو ماده سی ده «باشقه لرینی
 استخدام ایدن کیمسه - دیور - معیتده واستخدام ایتدیکی کیمسه لرک و عمله سنک
 خدمت لرینی ایفا ایتدک لری اشناده یاپدقلری ضرردن مسؤلدر». بواکی ماده باشقه سنک
 فعلندن دولایی مسئولیت قاعده سنی یکی براساس اوله رق قانون مدنیزه ادخال ایتشددر.
 واقعا احکام سابقه ده باشقاسنک فعلندن دولایی مسئولیت مالیه اساسی موجود ایدی.
 آنجق بومسئولیت «جزائی pénal» برماهیت طاشیردی. و ملغا جزا قانونی احکامندن
 ایدی. حالوکه موضوع بحث ایتدی کمز مسئولیت تماماً «مدنی civil» برماهیتی حازدر.
 جزائی برهوتی یوقدر.

بومسئولیتک ملل متمده مقرقرنده کی موقعی :
 باشقه سنک فعلندن دولایی مسئولیت هان هان بوتون متمدن ملکر طرفندن قبول

[۱] پروفیسور هاری قاپیتان - آبرواز قولن. فرائض حقوق مدنی شرحی. جلد: ۲

ایدیلشدر. لایتیلر، جرمنلر، آنغلو-صاقسونلر - درجه درجه متفاوت شرائط آلتنده اولسه بیله - اساس اعتباریله بوقاعدهیه طرفداردرلر.

بومسئولیتک الک قوتلی مروجی فرانسز قانون مدنیسیدر. قود نابولیون ۱۳۸۴ نومرولو مادهسبله «بابایی و وفاتندن سوکره والدهیی کندیلرله برلکده ساکن اولان صغیر چوجقلرینک سبیت ویردکلری ضرردن مسئول طوتدیغی کی «افندی maître [۲]» ایله «ایشی باشقهسنه تودیع ایتیش اولانلری commettant» کندی خدمتلرنده قولاندقلری خدمتچی ومأمورلرک سبب اولدقلری ضرردن وکذلک مکتب معلملریله «اوسته artisan» لریده شاکردلریله چیراقلرینک کندی نظارتلری آلتنده بولندقلری زمان ظرفنده یاپدقلری ضرر وخساردن مسئول «عد ایتکدهدر».

ایتالیانلر تماماً فرانسز قانونندن ملهم اولهرق بومسئولیتی قبول ایتیشلر وعادتا ۱۳۸۴ نومرولو ماده قانونیهیی کندی قانون مدنیلرنده برقاچ ماده ایله تفصیل وتوضیح ایله مشلردر. ایتالیان قانون مدنیسک ۱۱۵۲-۱۱۵۶ نومرولو مادهلری بو مسئولته عائد احکامی احتوا ایدر. بوراده هرکس کندیسنه مربوط ونظارت ومراقبهیی آلتنده اولان باشقلرینک قصداً ویا اهماال واحتیاطمسزلقدن متولد ضررلرندن دولایی مسئول طوتولمشدر. آلمان قانون مدنیسی، فرانسزلرکی قدر سرت دکلسده ینه بومسئولیتی قبول ایتمشدر. بوقانونک ۸۳۱ نومرولو مادهسی باشقهسندن فعلندن دولایی مسئولیت اساسنی وضع ایتکله برابر فرانسز سیسته منک آیریلیر. بوراده مسئولیت مطلق دکلدیر. آمرک انتخاب ومراقبهده قصوری اولمادیغنی وبوباده کی وظیفهسنی ایجه ایفا ایتیش اولسهیدی بیله ضررک ینه وقوعه کلهجکنی اثباته حق واردر. بزم بورجلر قانونسک ۵۵ نومرولو مادهسیده بواساسی قبول ایتمشدر.

انگلزلره کلنجه: انگلترده تدوین ایدیلش برقانون مدنی اولمادیغندن انگلیز حقوق مدنیسنده بو نوع مسئولیتلر حقنده نه کی احکام جاری اولدیغنی اوکرده بیلیمک ایچون حقوقی اثرلرک تدقیقی ایجاب ایتکدهدر. بوباده کی آثار حقوقیهیی اوزون اوزادییه

[۲] «maître» کلهسنی «افندی» دییه ترجمهیی موافق بولیم. چونکه لساغزده معینده آدم قولانان کیسهلره عمومیتله «افندی» دنیلیر.

تدقیقندن سوکره انکلیز حقوق مدینسی حقنده ایکی جلدلک مهم برار نشر ایدن قیمتلی محرر موسیو (ارنهست لهههه) دیورکه: «اولجه انکلیزلر باشقه سنک فعلندن دولایی مسئولیت قبول ایتمهزلردی. یاقین زمانلره قدر برپا پرون عملهلرینک کندیلرینه مودوع برایشی کورورکن یاپدقلری ضرردن دولایی مسئول صایلممازدی. بوعدم مسئولیتی ایجاب ایدن ملاحظه شو ایدی: «اقتصادی حیات چوق متکافدر. هر فعالیت اقتصادی نهایتسنر مساعیه و معاونلره عرض احتیاج ایدیور. بواحتیاج پک واسع برتقسیم اعمال وجوده کتیرمشدر. ایشته بوواسع ایش بولومی بالضرور مسئولیتکده انقسامی انتاج ایتملیدر. هرکس کندی مساعیسی ائناسنده یاپدینی ضرردن آنجق کندیسی مسئول اولمیلدر». بناء علیه برعمله نك سییت وپردیکی برضرردن دولایی پاترونی مسئول ایتمک تجویز اولوناماز. بوملاحظه یاقین زمانلره قدر وضعیته حاکم اولمشدی. فقط اوزون تردلدن سوکره انکلیز حقوقده باشقه سنک فعلندن متولد مسئولیتی قبول ایتمشدر [۳]. حال حاضرده جاری اولان احکامه کوره، پره نسیب اعتباریه آدام استخدام ایدن کیمسه employeur، «مستخدمینک employé» فعلندن دولایی - بعض شرائط داخلنده - مسئول عد ایدیلکده در [۴]. بوايضاحاتدن و بوتون اوروپا قوانین مدیه سنک فرانسز قانون مدینسک تحت نفوذنده قاهره آنجق تفرعانه عائد بعض نقطه لرده و بعض خصوصی مؤسسه دائر اولان جهتلرده بوقانوندن آریلدقلری درپیش ایدلکدن سوکره باشقه سنک فعلندن دولایی مسئولیت مدیه نك عمومی برحقوق قاعده سی اولدینی پک قولایقله تقدیر ایدیله بیلیر.

بر مسئولیتک ماهیتی:

بو مسئولیتک تماماً «مدنی civil» بر ماهیتی حائز بولندینی شبهه سزدر. جزائی بر هویتی یوقدر. منحصرأ باشقه سنک سییت وپردیکی برضررک تعمیر و تلافیسنی تضمن ایدر [۵] واصل فاعلک مسئولیتی رفع ایتمهز. فاعلک جزائی بر نتیجه سی ایسه فاعلنه عائد

[۳] «انکلیز قانونلری les lois anglaises»، ژاق طوماس.

[۴] «انکلیز حقوق مدینسی حقنده معلومات ابتدائیه Eléments de droit civil

anglais» ارنهست لهههه. ایکنجی جلد، ایکنجی طبع ۱۹۰۶

[۵] «فرانسز حقوق مدیه سی شرحی Cours elementaire de droit civil —

français» روضور هازی قاپتان - آمبرواز قولن ایکنجی جلد: دردنجی طبع ۱۹۲۴

قالير؛ زیرا «بو نتیجه تماماً شخصیدر. باشقه سه سرايت ایتمهز. باشقه سنك فعلندن دولای بر دیگرینه جزائی بر مسئولیت محل یوقدر. طبیی بوراده جزائی مسئولیتدن مقصد «جسمه متعلق corporel» اولان جزادر. یوقسه تضمینات کبی نقدی اولان جزائک بر دیگرینه سرايتی جائزدر. آنجق بو نوع مسئولیت موضوعمرك خارجده قالیر. یالکیز انکلتزده بو مسئولیتک ماهیتی «مدنی» عد ایدیلور. بلکه باشقه سنك ضرره سببیت ویرن فعلنده مسئولک «اشترک جرمیسی complicité delictuelle» اولدینی ویاخود هیچ اولمازسه «اخلاقاً هم تهمت complicité morale» بولسینی فرض و قبول ایدیلکدهدر. [۶]

مسئولیت مدنی مالی ویا نقدی بر مسئولیت دیمکدر. بناء علیه باشقه سنك فعلندن تولدایدن مسئولیتک ماهیتی ده بالتیجه ضررک تقدراً رفع وازاله سندن عبارت قالان بر بورجه انحصار ایتکدهدر.

منشائی:

بومسئولیتک جهت نشائی نهدر؟ بورجلر قانونک ۵۵نجی ماده سی «حقسز معامله لر دن دوغان بورجلر» فصلندهدر. بوندن آکلاشیلورک وضاع قانون؛ بو مسئولیتک حقسز معامله لر دن نشأت ایتدیکنه ذاهبدر. بو صورتله قانونمز بورجلرک منشائی حقنده اوتهدن بری ایلری به سورولن فلاسیک تقسیمی ترک ایتش اولور.

غرب حقوقنده بورجلرک منشائی بشه تقسیم اولنور: ۱ — عقود، ۲ — شبه عقود، ۳ — جرائم، ۴ — شبه جرائم، ۵ — قانون.

بو مسئولیتک عقوداددن، شبه عقوداددن ویا قانوندن نشأت ایتهدیکی شبه سزدر. کری به جرائم و شبه جرائم قالورک اشته بو مسئولیتده بونلردن دوغار. بوجرائم تماماً مدنی ماهیتده اولدقلری ایچون بونلره «حقسز معامله» دیمک دها دوغرو دوشور. فی الحقیقه بورجی تولید ایدن جرمک جزائی جرمدن آیری برشی اولدینی معلومدر. حد ذاتنده آخری اضرار ایدن بر فعلک قصده مقرون اولسی (یعنی جرم مدنی عد ایدیلیسی) ویا اولماسی (شبه جرم عد ایدیلیسی) حقوق مدنی نقطه نظرندن اهمیتلی بر

[۶] ۴ نومرولو هامشده کی اثر.

مسئله دکلدر. حقوق مدنيه مك آرادیني شی فعلك بر بورج منبی اولسیدر. بو اعتبارله باشقعلری اضرار ایدن فعللری: جرم، شبه جرم دییه ایکی به تقسیم و بورجك منبعلری تزیید ایتمکده بر فائده یوقدر. آلمان قانون مدیسی جرم و شبه جرملری برلشدیرهرك بونلره «حقسز معامله لر» دیدیکی کبی تورك قانون مدیسی ده جرمندن، شبه جرمندن بحث ایتیرهك بونلرهك تولبد ایشدیکی بورجلاری «حقسز معامله لر دن دوغان بورجلر» عنوانی آلتنده طوبلامشدر. [۷]

شوالده بومسئولیتك منشائی باشقهنسك «حقسز معامله سندن» عبارت قالیور دیمکدر.

«مقیاس foldement»

باشقهنسك فعلندن دولایی مسئولیتی قبول ایدرکن نه یه استناد ایدیوروز؟ بومسئولیتك مقیاسی نه در؟ بو باده ایکی نظریه سرد ایدیلکده در:

۱ — «قصور نظریه سی Théorie du faut»، ۲ — «ضرر نظریه سی Théorie du risque crée»

برنجی نظریه به کوره مسئولیتك سبی استخدام ایدهنك قصوریدر. فی الحقیقه برضرره سببیت ویرمش اولان خدمتی ویا عملهنك اهاالجو، احتیاعسز، بحرکنسز بر آدم اولدینی مفروضدر. بویه بر آدمی کندی خدمته آلان بر کیسه اول امرده فنا بر انتخابده بولنش دیمکدر. درجه نایهده بو آدمی قوللانیرکن حرکتلری ایجه مراقبه ایدهنك بر ضرره میدان ویرمهسنه دقت واعتنا ایتمه سی لازم کلدیکی حالده بوکاده موفق اولاماشدر. ایشته استخدام ایدهنك کندی آدملری انتخاب واداره ده کی بو موفقیتسزلیکی بر قصور تشکیل ایدر. هرکس کندی قصورندن متولد ضررلر دن مسئول اولاجنی ایچون قانونده او یولده مسئولیت قاعده سی وضع ایتمشدر.

ایکنجی نظریه طرفدارلری قصور اساسنی او درجه قوتلی کورمیورلر. بونلره کوره قصور نظریه سی هم یا کلیش همده غیر ثابت واستقرارسزدر. یا کلیشلی عمومی بر حقوق برهنسینه مخالف بر فرضیه به استناد ایتمسندن ایلری به کلیور. فی الحقیقه بو نظریه طرفدارلری

[۷] «بورج نه در؟ منشألی نه در؟» آووقات ناظم عزت. بارو مجموعه سنك اوچنچی صایسته کی مقاله لری.

استخدام ایدمك، كندی آدمیرینی انتخاب و اداره ایدرکن قصور ایتدیکنی فرض ایدر. حال بوکه بو فرضیه برائت ذمتك اصل اولسی قاعده عمومیسه مخالفدر. ایکنجی درجهده قصورك تعیین و تقدیری پک شخصی ونسبی برشیدر. قصور ذیلن شی اجتماعی شرائطه و دورك اخلاقی و تاریخی تقلیدینه کوره دیکشیر. بر قانون قاعده سنی بو قدر متحول و غیر ثابت بر اساسه نسل استناد ایتدیره بیلیرز؟ کورولورکه قصور نظریه سی یا کلیش واستقرار سزدر. اساساً فرانسر قانون مدیسنده بومسئولیتی تأسیس ایدن ۱۳۸۴ نومرولو ماده نك متنی ده باشقه بر اساسك تحریبنی ایجاب ایتدیرمکده در. بوماده یه کوره مسؤل اولان شخص آدمیرینی انتخاب و اداره ایدرکن دقت واعتناده بولندیغنی و ضررك منعه امکان و اقتداری قلمادیغنی بالنتیجه اورتهده کندیسنه عطف اولنه جق بر قصور اولمادیغنی اثباته صلاحیتدار دکلدیر. شو حالده کندیسندن قور تولقی ممکن اولمان بر قصورك موجودیتی فرض ایتمک نه یه یارار؟ مادام که قصورك موجود اولمادیغنی اثبات ایدم میورز؟ بو تقدیرده بویله بر قصورك موجودیتی فرض ایتمک بر غلط رؤیتدن عبارت قالمازی؟ کورولورکه مسؤلیده قصور نظریه سی آنجق ظاهری بر تأثیر یامقده در. حقیقت حالده بو مسؤلیتك سببی آرامق لازم کلیر.

بو مسؤلیتی ضرر فکرنده آرامق ده دوغرو دکلیدر؟ دینله مزیمی که بر مأمورك و یا عمله نك خدمتدن مستفید اولانلر بونلرك فعللرینك نتیجه لرندن ده مسؤل اولمیدرلر؟ نعمت کلفت و کلفت نعمته تقابل ایتمیورمی؟ بناء علیه بر کیسه استخدام ایتدیکی بر باشقه سنك مساعیسندن استفاده ایتدیکنه کوره بو مساعیدن متولد و اوندن تفریق قابل اولمان ضرر لرندن ده مسؤل اولسی ده دوغرو دوشر. ایشته ضرر نظریه سی ده بودر.

بونلردن هانکیسینی قبول ایدم جکیز؟ ب. ق ۵۵ نجی ماده نك صراحتنه کوره واضع قانونك قصور نظریه سنی قبول ایتدیکی آکلاشیلور. زیرا ماده نك ایکنجی فقره سی شو یولده یازیلشدر: «شو قدرکه بویله بر ضررك وقوع بولماسی ایچون حال و مصلحتك ایجاب ایتدیکی بوتون دقت واعتناده بولندیغنی یا خود دقت واعتناده بولنش اولسه یدی بيله ضررك وقوعنه مانع اولامایه جغنی اثبات ایدر سه مسؤل اولماز. » بو ماده موجبنه مسؤلیتك کندیسنه ترتبی ادعا ایدیلن کیسه، قصوری اولمادیغنی اثبات ایدم بيله جك دیمکدر. بناء علیه بوراده قصور نظریه سی حاکم اولمشدر.

مع مافیه ضرر نظریه سیه طرفدار کورینن پروفیسور «هانری قاپیتان» ده. بونظریه نیک تماماً قبول ایدیه می جکفی ایلری به سورییور. «اگر انتخاب و اداره ده قصور فکری بر طرفه بر اقبیرهق - دیور - او وقت آدم قوللانانلرک مسئولیت ساحه سنی قانونک مراد ایتدیکی مقدار دن فضله کینیشتمش اولورز. [۸]

بو مسئولیتک لزومی دورغورده می :

عجبا بو مسئولیت لزوم وارمیدر؟ هر کسک کندی فعلندن مسئول اولسی لازم کلیر کن بو عمومی قاعده دن آریلارق باشقه سنک فعلندن دولانی بر دیگرینی مسئول ایتک دورغورمیدر؟

ایک نظر ده بویه بر مسئولیتک قبولنده کی مشکلات انکار ایدیه من. فصل که بعضیلری بو مسئولیتک قبولنه طرفدار اولماشلردر. پروفیسور «مارسل پلانیول» بو مسئولیتک بعض اعتراضلری جلب ایتدیکندن بحث ایدیور. «فرانسز قانون مدنیسی حاضر لایر کن - دیور - بو یوله بر مسئولیت یالکز خدمتجیلر حقه اولق اوزره ایلری به سورولمشدی. چونکه خدمتجیلر چوجقار کبی تابع موقعنده ایدیلر. عمله لردن بحث ایدیلسی بونلرک ده خدمتجیلرک، ایچنده بولندقلری شرائطه مشابه شرائط داخلنده یاشامقده اولمرندن نشأت ایدیوردی. خدمتجیلرله عمله لرک فعلندن متولد مسئولیت آمرلینه تحمیل ایدیلر کن اوزمانک اجتماعی وضعیتی نظر دفته آلمشدی. حال بو که بو کون او وضعیت دیکشمشدر. زمانمزده وطنداشلر یکدیگرلرینه قارشی تماماً مستقلدلر. بر خدمتجی ضرر وزیانی کندیسنه هاند اولق اوزره مساعیسه حیاتی قازانان بر آدمدر. حرکترلرنده مستقل اولان بویه بر آدمک فعلندن دولانی اقدیسی نه دن مسئول اولسون؟

بو اعتراضلرک ساققلری آره سنده فرانسز قانون مدنیسنده کی شدتک ده موجود اولدیفنی ظن ایدیورز. چونکه بوراده «اقدی maitre» ایله «ایشنی باشقه سیه تودیع ایدنلرک commetant» مسئولیتی قطعیدر. هیچ بر معذرت قبول ایدیلر. انتخاب و مراقبه خصوصنده بر قصور اولمادیغنی و ضرره سیبیت ویرن فعلک منعه مقتدر اولمادیغنی اثباته صلاحیتی یوقدر. قانونده کی بو شدت بو قبیل مسئولیتلر علینه جریانلر وجوده

[۸] «حقوق مدنییه شرحی». پروفیسور مارسل پلانیول، ایکتمجی جلد: اون برنجی طبع.

کثیر مشدر. حالبوکه اولجه کوردیکمز وجهله بومسئولیت بوتون متمدن ملتارجیه قبول ایدیلشدر. عمومک قبوله مظهر اولان برقاعده علیهنه درمیان ایدیلن بو قیلل اعتراضاتک قوتلی برشی اولمادینی تخمین ایدیله بیلیر. « ویرژیل روسهل »ک دیدیکی کبی حقوقی قاعده لری تدقیق ایدرکن حیاته کی فعلیات و تطبیقاتی و یاشایشک دوغوردینی ضرورتلری نظر دقتدن اوزاق طوتماق مجبوریتندیز. ایشته بو مسئولیت فکری بویه بر ضرورتدن نشأت ایتشدر. بالخاصه زمانمزلک اجتماعی، اقتصادی، صناعی ایجاباتی هر ملتی بومسئولیتی قبوله سوق ایتکده در. بر خدمتجینک، بر عمله نك مساعیسندن استفاده ایدن و بونک ثمره لری طوبیلایان بر کیمسه نك صرف بو مساعی یوزندن تولد ایدن مسئولیتلری تحمل ایتمه سی عادلانه بر حرکت اولاماز. باشقه لری استخدام ایدن بر کیمسه نك؛ عمله لری، قوللانجه نی آدم لری انتخاب ایدرکن و بونلر چالیشدیررکن بوتون دقت و اعتنائی صرف ایدمه بیلیمسی ایچون کندیسنک مطلق بر مسئولیت تابع اولسی ایجاب ایدر. [روسهل بورجلر قانونی شرحی، برنجی جلد: دردنجی طبع] واقعا بر کیمسه نك باشقه سنک فعلندن مسؤل اولسی حقوقی تلقی به منافی کلیر. فقط دوشونلیدرکه بومسئولیت برباقعه شخصی بر فعلندن نشأت ایتکده در. فی الحقیقه استخدام ایتدک لری انتخاب و اداره ایدرکن کافی درجه ده دقت و اعتنا ده بولونمایان بر کیمسه شخصاً قصورلی بر حر کتده بولنش دیمکدر. اقامتگاهکنزک اتصالنده بر اعمالخانه اولدیغنی فرض ایدیکز. بوراده چالیشان عمله لرک بجر کسرلکندن، احتیاطسزلغندن و اوسته لری نك مراقبه و نظارتده کی قصورندن دولایی بر انفلاق وقوعه کلدیکنی و بوندن متضرر اولدیغکزی تصور ایدلم، بو تقدیرده اوسته به مسئولیت ترتب ایتمه بیلیمدر؟ « بر اوسته، فنا، بجر کسر یا خود احتیاطسز کیمسه لره امنیت ایدوب ایشنی تودیع ایتدیکنی درمیان ایله تظلم حال ایده مز. بر اوسته نك احتیاطسزجه امنیت و اعتمادنه و ایشلری ایی مراقبه ایتمه مش اولسنه باشقه لری نك قربان ایدیلیسی جائز اولاماز. ایشته مسئولیتک حقیقی سبی بوملاحظه در» [هانری قایتان]. خلاصه حاده لرک دوغوردینی ضرورتلری و انصاف و حقانیت حس لری نظر دفته الدیغمز مدتجه بو مسئولیتی قبول ایتک مجبوریتنده قالا جفز.

«اسخدا م ابره ده» کیمه دنییر؟

باشقه سنک فعلندن مسئولیتی قبول ایتدکدن صو کره مسئولک کیم اولدیغنی تعیین

ایتمک ایجاب ایدر. قانون مدینک ۳۲۰ نجی ماده سی موجبجه کوچوک، محجورک، یاخود دماغ خسته لئی وعقل ضعیف لکی ایله معلول اولان کیمسه نك یادیغی ضرردن اولک ریسی مسؤلدر. بناء علیه بوراده مسؤلی تعیین ایتمکده مشکلات یوقدر. حالوکه بورجلر قانونک ۵۵ نجی ماده سی موضوع بحث اولونجه هان مشکلات کندیسنی کوسریبور. چونکه واضع قانون مسؤلی تعیین ایدر کن «باشقه سنی استخدام ایدن کیمسه» دیمشدر. فقط کیمه «باشقه سنی استخدام ایدن کیمسه» دیه جکر؟ بوراده قانون سا کتدر. «بورقهارت» استخدام ایدن کیمدر؟ سؤالنه شو جوابی وریبور: «باشقه سنی مساعیسه مراجعت ایدن هر کس استخدام ایدن کیمسه مفهومه داخل اولور». ایستهر تجارتده، ایستهر صنایعده وایستهر سائر هر هانکی بر مسلکده اولورسه اولسون وضعیت هب بودر. پروفور (شاید) بوتفسیری کنیش بولیور. فقط نهدن دولای کنیش بولدیغی ایضاح ایتمه مشدر [۹].

ماده نك متنه کوره «استخدام ایدن کیمسه» تعبیری ایش صاحبی افاده ایتسی لازم کلیور. ماده ده کی «خدمت لری» گله سندن چقان معنا بودر. مستخدم کیمک ایشنی کوروورسه مسؤل اولانده اودر، آنجق مستخدمک ایش صاحبنک معیتده اولان نظارت و مراقبه سی آلتنده بولنش اولسی ایجاب ایدر. ماده ده یازیلی اولان «معیتده» گله سندن بومعا آکلاشلیر. بناء علیه بر آووقانه کوره موکلی، قومیسونجی به کوره تجار و بر آرا به نك سوروجیسه، بر اوتوموبیلک شوفورینه نظر آده یولجی «استخدام ایدن کیمسه» دیمک دکلدرد. چونکه بوراده نه آووقات، نه قومیسونجی نده سوروجی وشوفور معیت موقعنده بولنیورلر. بونلر کار و ضرر لری کندیلرینه عائد مستقل ارباب مساعیدن معدوددرلر. حالوکه بر اوتوموبیلک صاحبی معیتده و اداره مراقبه سی آلتنده بولنان شوفورینه نظر آ استخدام ایدن کیمسه در. ایستهر بو اوطوموبیل یالکر صاحبنک بینمسه مخصوص اولسون ایستهر کیرا ایله یولجی طاشیوب تجارت ایچون قوللانیلسن.

[۹] اسومجره بورجلر قانونی شرحی - Commentaire du code fédéral des obligations. پروفور شایدهر وهاتری فیق. بو اثر آلمانجه در. زورخ دارالقونی مدرسلرندن «پوره» طرفندن فرانسزجه به نقل ایدیلن نسخه سی. برنجی جلد.

بناءً عليه شو فورك بواو طومويلی هرايکي تقدیردهده سوق واداره ایدرکن ویرمجهکی ضرردن مسئولدر [پروفور «هازی قایتان»، پروفور «شنایده»].

بوندن آکلاشبیلورکه ایش صاحبی ایشک ادارهسنی برباشقهسنه تودیع ایش اولورسه - مراقبه ونظارتده بوکا کچمش اولاجغندن - مسئولیت ایشک ادارهسنی درعهده ایدنه دوشهر [پروفور «مارسل پلینول»، پروفور «هازی قایتان»]. «شنایده» ده بوفکردهدر: «اگر مساعینک سوق وادارهسنی برمؤسسهیه تودیع ایدیش ایسه - دیور - مسئولیتده بومؤسسهیه ترتب ایدر. چونکه اینی یاباقی اولانلرک انتخاب ومراقبهسنی بومؤسسهیه عاندر». کذلک بر عمله کنديسنی استخدام ایدن کیمسه طرفندن - یعنی ایش صاحبی ویا ایشک ادارهسنی کنديسنه تودیع ایدیلن مؤسسه طرفندن - برباشقهسنک مراقبه ونظارتی آلتیه ویریش ایسه بوتقدیرده مسئول اولان مراقبدن [پروفور «هازی قایتان»]. شو حالده اگر ایش صاحبی مساعینک ادارهسنی باشقهسنه ویرمش آنجق ایشجیلرک مراقبهسنی اوزرینه آلمش ایسه مسئولیتده کنديسنه عاندا قالیر [پروفور «هازی قایتان»].

کندی مراقبهسنی آلتنده چالیشان آنجق کنديسنی طرفندن تعیین واتخاب ایدیلشمش اولان برباشقهسنک فعلندن بومراقب مسئول اولورمی؟ پروفور «هازی قایتان» ه کوره مسئول دکلدیر. چونکه مسئولیتک تکنونی ایچون یالکز مراقبک کافی اولمایوب عینی زمانده منتخبده اولق ایجاب ایدر. بناءً عليه برظاک آمری، کندی معیتده مستخدم آنجق شمندوفر اداره عمومیهسنی مرکزندن انتخاب ایدیش بولان کیمسهلرک فعلندن دولایی مسئول صایلاماز [هازی قایتان].

«ویرژیل روسل» «استخدام ایدن کیمسه تعمیرنی» «افندی maître» ویا طرون معناسنه آلمشدر [۱۰]. فرانسز قانون مدینسنک بو نوع مسئولیه دائر اولان ۱۳۸۴ نومرولو مادهسندهده «افندی maître» تعمیرنی قولالتقدهدر.

بوتون بویاضاحتی تلخیص ایدهجک اولورسه «استخدام ایدن کیمسه» تعمیرنی: «ایش صاحبی اولوب ویا برایشک سوق وادارهسنی درعهده ایدوبده کندی انتخابیه معیتده ومراقبهسنی آلتنده آدم قوللانان کیمسه» معناسنه آلق لازم کلیور. بزم واصل اولدیقمز نتیجه شمذیلک بوندن عبارتدر.

[۱۰] «اسویجره بورجرل قانونی شرحی — ویرژیل روسل» برنجی جلد: دردنجی طبع.

مسئول اولانك اهليتي، شخصيتي، مسلكي :

مسئول اولمق ايچون استخدام ايدهنك اهليت مدنیه صاحبي اولمسي ايجاب ايدرمي ؟
بومسئوليت ايچون اهليت مدنیه احتياج يوقدر. بواهليقي حائز اولمسانلر بيله بعض
شرائط آلتنده مسئول ايديلمكده درلر [پروفسور شايدهز]. بورجلر قانونك ۵۴ نومرولو
ماده سي ده بوني تأييد ايدر .

كذلك مسئول اولانك اشخاص ماديدهن اولمسي ده شرط دكلدر . شر كترلر كي
معنوي يا خود حكمي اشخاص دخي باشقه سنك فعلدن دولاي مسئول عد اولنه ييلر
[پروفسور شايدهز] .

عجبا استخدام ايدهنك تجارت، صنعت ويا حرفت كي بر ايش صاحبي اولمسي ايجاب
ايدرمي ؟ اسويچرده كي تطبيقات و محاكم اجتهدلرينه كوره بويله بر مجوريت يوقدر . كندي
سوق واداره سنده و نظارت وامري آلتنده معين هر هانكي بر ايشك بايامش اولمسي
كافي در . بو تقديرده ده «استخدام ايدهن كيمسه» موقعنده بولنش اولور . [بورجلر قانوني
شرحي، فؤاد خلوصي و صبري شاكر] .

بوندن صوكره ماده قانونيه ده كي «استخدام ايتديكي كيمسه لرك و عمله سنك»
تعبير لر ينك نه ديمك اولديغني «انتخاب» و «مراقبه» كلمه لر ينك معنارلنده كي حدود وشمولي
ومسئوليت مدنیه نك تحققي ايچون وجودي لابد اولان شرائطي موضوع بحث ايده جكز .
آووقا

صمري هليم

مفوقی ارباب

آووقا تارك حق كلامي

فرانسه ده بش آلتی دفعه باش وکالت مقامی احراز ایتمش و حرب عمومی نك حین
اعلاننده او مقامده بولونمش اولوب کچن سنه وفات ایتمش اولان موسیو یویانی نك
آووقا تلقله اشتغال ایتدیکی صره لرده آلبی شهر نك جزا محکمه سی حضورنده بر موکلی